Forbes NEXT

2017. TÉL

ÉLMÉNYTANÍTÓK
TANÁROK A TÉVHITEK ELLEN

GAMEREK
KODIAK ÉS VÍZICSACSI

JUHÁSZ MÁRTON
TINIKÉNT KEZDTE, TÖBB MILLIÓ EMBEREN SEGÍTHET TALÁLMÁNYÁVAL.

MAI MAGYAR FELTALÁLÓK

JOBBÁ TESZIK A VILÁGOT, ÉS PÉNZT KERESNEK VELE.

990 FT

ISSN 2064-2954

Éva kezében a Matanda legelső változata, még ruhaanyagból

EGY GOMBBAL INDULT AZ EGÉSZ

NEMCSAK A NAGYVÁROSOKBAN TALÁLUNK FELTALÁLÓKAT, A KICSI TELEPÜLÉSEKEN IS UGYANÚGY OTT LEHET A KREATIVITÁS, HA MEG KELL OLDANI VALAMIT. PÉLDÁUL A TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT.

ÍRTA: LAZA BÁLINT
FOTÓ: SEBESTYÉN LÁSZLÓ

Perkupa kicsi, alig nyolcszáz lelkes település Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Aggtelektől és a szlovák határtól néhány kilométerre. Itt él férjével Csordásné Anda Éva nyugdíjas tanítónő, a Matanda nevű korongos abakusz, a matematikatanulás alapjainak megértését segítő eszköz feltalálója.

„Ha rendszerben láttatjuk a problémát a gyermekkel, megérti, hiszen értelmes lény, de ha fogalmakat szórunk összevissza, mintha hócsatáznánk, nehezen áll össze a kép. A kis hógolyók szanaszét könnyen elolvadnak, de a szépen görgetett tömbökből felépülő hóember sokáig megmarad, emlékeinkben örökké. A matematika nagy rendszeréből ki kell emelnünk a problémákat, feldolgozás után pedig visszailleszteni a helyükre" - szemlélteti Éva a matematikatanítás problémáját.

„Nem új probléma, hogy a tanulócsoportokban eltérő képességű gyerekek vannak, így volt ez annak idején is. Borzasztóan bántott, hogy vannak, akiknek nem sikerül megérteniük az adott időben a tananyagok, feladatok lényegét, nem voltak képesek a tanmenet diktálta ütemben haladni." Olyan eszközt keresett, amivel hasznosan tudja lekötni egyes gyerekek figyelmét, amíg a többiekkel foglalkozik.

„Itthon kutatgattam a gombos dobozban, fel is fűztem a gombokat, de nem jól működött, mert összeakadtak, mígnem a kezembe került egy szép nagy gomb, aminek egyik lapja teljesen eltért a másiktól. Ahogy ránéztem, jött az áttörés: ha az élén fűzöm fel a gombot, elfordíthatók és kifejeznek valamit." A Matanda elődjét anyagból varrta és szívószálra fűzte. Aztán elkészíttette egy asztalossal, és kék-piros papírkorongokat tűzött rá. Ezt követte négy év kísérlet, tapasztalatszerzés a gyermekekkel. A golyós abakuszról ekkor már hallott, de még nem inspirálta, nem úgy, mint később.

És mire jó a Matanda? „Óvodásoknál memóriát fejlesztünk, ismerkednek a mennyiségekkel, relációkkal, a hozzáadás, elvétel fogalmával - mondja Éva. - Első osztályban a négy alapművelettel, másodikban a százas számkörben a szorzással, bennfoglalással, oszthatósággal, törtekkel, de a mértékváltás és a százalékszámítás tanítását is meg tudjuk könnyíteni." Főleg felzárkóztatásra használják, de tehetséggondozásra is alkalmas.

SZEGÉNY FÉRJEM NÉHA MÁR AZT HITTE, HOGY VALAMI BAJOM VAN, AMIKOR REGGELENTE KIUGROTTAM AZ ÁGYBÓL, HOGY LEJEGYEZZEM ÚJABB ÖTLETEMET.

A találmányt vakok és gyengén látók is használhatják. „A gomb eltérő felülete adta az újabb ötletet, hogy a piros lapján alakítsunk ki egy dombot, amely kiemelkedik, mint a tűz lángja, ez később a pozitív, a kék sima, mint a víz tükre, később negatív."

Találmányát 2002-ben védette le, tíz évvel később új oltalmat kért a továbbfejlesztett változathoz. A korongok felületén négy rés lett kialakítva, ezekbe számkártyák csúsztathatók. „Folyton dolgozom a módszeren. Szegény férjem néha már azt hitte, hogy valami bajom van, amikor reggelente kiugrottam az ágyból, hogy lejegyezzem újabb ötletemet" - nevet Éva. De a férjét, Csordás Józsefet nem zavarja, sőt segít a vállalkozásban, az elkészült faszerkezetekre - ezeket Miskolcon készíti Orosz Attila dobverőkészítő asztalosmester - ő rakja fel a korongokat.

„Egész életemben túlbuzgó voltam, de ez hátrányos térségben jól jön. Egyre nehezebb itt, de mindenki nem mehet el" - mondja. Éva egyébként Budapesten született, a szülei a front miatt tértek haza szülőfalujukba, a Szabolcs megyei Hodászra. Ő a szőlősardói tagiskolában kezdett tanítani, végül Perkupán építkeztek. Nagyon megszerette az itteni miliőt, az embereket, de azért néha hiányzik a nagyváros inspiráló ereje. Itt sokak, akikkel ötletelhetne, dolgoznak, másodállásért hajtanak.

Ez nem azt jelenti, hogy nem ismerik el, több feltalálónak és kutatónak adható kitüntetés tulajdonosa, 2008-ban például kijutott a nő feltalálókat bemutató szöuli világkiállításra is. Itt ugyan problémát okozott, hogy keveset beszél angolul, úgy érzi, ezzel üzleti kapcsolatokat vesztett, de feladatának tekinti a nyelvtanulást. Bízik a továbbképzésben, a Matanda használatához akkreditált tanfolyamot is hirdet. Nem könnyű azonban az ország több pontjáról összehangolni a jelentkezőket. Többen már külföldre is vittek a találmányból, ami egyébként bizonyítottan működik, a Szegedi Tudományegyetem kontrollcsoportos kísérletei igazolták felzárkóztató képességét.

Éva a következő lépést is látja. Bár a tapinthatóság, a vizualitás nagyon fontos a tapasztalatszerzésben, úgy gondolja, mindenképp digitalizálni kell a Matandát. Most ehhez keres pályázatokat, befektetőt. Az már megvan, ki végezné el a munkát: Szász Marci, akit hatévesen csodagyerekként ismert meg az ország, és akinek édesanyja Éva jógaoktatója.